

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

28 MEI 1998

WETSVOORSTEL

**tot invoeging van een artikel 460ter in
het Strafwetboek houdende
de strafbaarstelling van stalking**

AMENDEMENT

Nr.4 VAN DE HEER LANDUYT

(Subamendement op amendement nr. 2, Stuk nr. 1046/3)

Art. 2

**Het voorgestelde artikel 442bis aanvullen met
het volgende lid :**

«Indien het herhaaldelijk achtervolgen, bespieden of belagen gebeurt met het oogmerk het slachtoffer te hinderen, te verontrusten of te kwellen wordt de schulddige gestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met een geldboete van honderd frank tot vijfhonderd frank.».

VERANTWOORDING

Dit amendement poogt een verfijning aan te brengen om alle verwarring uit de wereld te helpen.

Door dit amendement wordt een onderscheid gemaakt tussen het opzettelijk en het onopzettelijk stalken.

Zie:

- 1046 - 96 / 97 :

- Nr 1 : Wetsvoorstel van de heren Cuyt en Landuyt.
- Nrs 2 tot 4 : Amendementen.

(*) Vierde zitting van de 49ste zittingsperiode

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

28 MAI 1998

PROPOSITION DE LOI

**insérant un article 460ter dans
le Code pénal en vue d'incriminer
le harcèlement**

AMENDEMENT

N° 4 DE M. LANDUYT

(Sous-amendement à l'amendement n° 2, Doc. n° 1046/3)

Art. 2

Compléter l'article 442bis proposé par l'alinéa suivant:

«Quiconque aura poursuivi, épié ou harcelé une personne de façon répétée dans le but de gêner, d'inquiéter ou d'angoisser sa victime sera puni d'une peine d'emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de cent francs à cinq cents francs.»

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à affiner la disposition proposée, de manière à éviter toute confusion.

Il opère une distinction entre les harcèlements volontaire et involontaire.

Voir:

- 1046 - 96 / 97:

- N° 1 : Proposition de loi de MM. Cuyt et Landuyt.
- N°s 2 à 4 : Amendements.

(*) Quatrième session de la 49ème législature

1) Het eerste lid voorziet in het *onopzettelijk stalken* : de dader heeft niet de bedoeling zijn slachtoffer kwaad te berokkenen, maar zijn aanhoudende gedragingen hebben wel dit effect. Het betreft :

- hetzij de zogenaamde «onbewuste schuld» of «*negligentia*» : de dader is er zich niet van bewust dat hij door zijn handeling een strafrechtelijk beschermd rechtsgoed of rechtsbelang schendt, maar hij had zich daarvan rekenschap moeten en kunnen geven ten einde deze rechtskrenking te vermijden.

- hetzij bewust culpa (*luxuria*) : de dader is er zich weliswaar bewust van dat zijn handeling of onthouding strafrechtelijk beschermde rechtsgoederen of rechtsbelangen kan schenden, doch hij vertrouwt erop, door een verkeerde inschatting van de situatie, ondoordachtheid, lichtzinnigheid of overmoed, dat deze mogelijke gevolgen (die hij niet wil) niet zullen intreden (Dupont, L. en Verstraeten, R. Handboek Belgisch Strafrecht, Leuven, Acco, 1990, nr. 445-446).

Het criterium is dus geenszins het louter subjectieve aanvoelen van het slachtoffer, (wel is vereist dat het slachtoffer een klacht neerlegt (zie het amendement nr. 1 van de heer Barzin)), maar de gedragingen van de dader.

Het beoordelingscriterium is de zorgvuldigheidsplicht : de dader moet zich derwijze bedachtzaam en omzichtig gedragen dat zijn handelingen geen gevolgen kunnen veroorzaken die strafrechtelijk beschermde rechtsgoederen of rechtsbelangen aantasten. Deze gedragingen worden volgens vaststaande rechtspraak van het Hof van Cassatie getoetst aan het criterium van de «*bonus pater familias*», de normale, voorzichtige en vooruitziende man die in dezelfde uitwendige omstandigheden wordt geplaatst. Indien de verstandige dubbelganger anders zou hebben gehandeld dan de verdachte, dan besluit de rechter in de regel tot het bestaan van schuld (Dupont, L. en Verstraeten, R. o.c. 447-448).

2) Het amendement voegt een tweede lid toe, het opzettelijk stalken waarvoor zwaardere straffen kunnen opgelegd worden. Hierbij terroriseert de dader zijn slachtoffer welbewust met het oogmerk om dit slachtoffer kwaad te berokkenen. De dader wil dus zowel de handeling als de gevolgen ervan, die hij op het ogenblik van zijn handelingen eventueel nog niet precies kent (Dupont, L. en Verstraeten, R., o.c., 432-439).

1) L'alinéa 1er concerne le *harcèlement involontaire*: l'auteur n'a pas l'intention de porter préjudice à sa victime, mais son comportement persistant a cet effet. Il s'agit en l'occurrence:

- soit de la «faute inconsciente» ou «*negligentia*»: l'auteur n'est pas conscient du fait qu'il porte atteinte, de par ses actes, à un bien ou un intérêt juridique protégé pénalement, mais il aurait dû et pu s'en rendre compte, afin d'éviter cette atteinte;

- soit de la «faute consciente» (*luxuria*): s'il est conscient que l'acte qu'il a accompli ou l'absence d'un tel acte peut porter atteinte à des biens ou des intérêts juridiques protégés pénalement, l'auteur espère, du fait qu'il évalue mal la situation par irréflexion, légèreté ou témérité, qu'il (elle) n'aura pas ces conséquences éventuelles (qu'il ne souhaite pas) (Dupont, L. et Verstraeten R., Handboek Belgisch Strafrecht, Louvain, Acco, 1990, n° 445-446).

Le critère n'est donc nullement le sentiment purement subjectif de la victime (il est cependant requis que la victime dépose une plainte (voir l'amendement n° 1 de M. Barzin)), mais le comportement de l'auteur.

Le critère d'appréciation est le devoir de rigueur: l'auteur doit se comporter de manière réfléchie et circonspecte afin que ses actes ne puissent avoir des conséquences portant atteinte à des biens ou des intérêts juridiques protégés pénalement. Selon la jurisprudence constante de la Cour de cassation, ces actes sont évalués sur la base du critère du «*bonus pater familias*», c'est-à-dire l'homme normal, prudent et prévoyant, qui est placé dans les mêmes circonstances extérieures. Dans le cas où le «double» avisé aurait agi autrement que l'inculpé, le juge conclura généralement à l'existence d'une faute (Dupont, L. et Verstraeten, R., o.c. 447-448).

2) Le présent amendement vise à ajouter un alinéa 2, concernant le harcèlement volontaire, qui sera passible de peines plus lourdes. Dans ce cas, l'auteur terrorise délibérément sa victime dans le but de lui porter préjudice. Il entend donc non seulement accomplir l'acte, mais aussi qu'il ait des conséquences, qu'il ne connaît éventuellement pas encore précisément au moment où il l'accomplit (Dupont, L. et Verstraeten, R., o.c. 432-439).

R. LANDUYT